

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 605/2015-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. decembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátska kancelária, Farská 1337/40, Nitra, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 Tos 28/2015 z 31. marca 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. júna 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátska kancelária, Farská 1337/40, Nitra, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1

a na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Tos 28/2015 z 31. marca 2015.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ 29. októbra 2014 podal Okresnému súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) návrh na povolenie obnovy konania v právoplatne skončenej trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 33 T 21/2012.

Okresný súd sťažovateľom podaný návrh uznesením sp. zn. 5 Nt 19/2014 z 29. januára 2015 zamietol s odôvodnením, že nezistil podmienky pre povolenie obnovy konania podľa § 394 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). O sťažnosti podanej sťažovateľom proti predmetnému rozhodnutiu rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 1 Tos 28/2015 z 31. marca 2015, ktorým ju ako nedôvodnú zamietol.

Sťažovateľ argumentuje, že v trestnom konaní, ktorého sa návrh na povolenie obnovy konania týkal, mu bol trest odňatia slobody uložený aj na základe aplikácie tzv. asperačnej zásady obsiahnutej v ustanovení § 41 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), ktorá bola nálezom ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 vyhlásená za nesúladnú s čl. 1 ústavy.

S ohľadom na uvedenú skutočnosť existoval podľa názoru sťažovateľa priestor na postup podľa § 41b ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), teda dôvod na obnovu konania „ex lege“.

Sťažovateľ uvádza, že okresný súd a krajský súd vo svojom zamietavom stanovisku argumentovali poukazom na časť stanoviska kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. Tpj 44/2013 z 26. novembra 2013, podľa ktorého *„Ak bolo použité ustanovenie podľa § 39 ods. 1 alebo ods. 2 písm. a) až c) alebo písm. e) Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody vo vzťahu ku*

trestnej sadzbe trestu odňatia slobody upravenej podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 21. decembra 2012, ustanovenie § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, v spojitosti s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, vyhláseného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 428/2012 z 21. decembra 2012, sa nepoužije“, pretože ústavne nesúladne účinky § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 21. decembra 2012, v časti prvej vety za bodkočiarkou na dotknuté prípady nedopadli, pretože „Sprísnená trestná sadzba v tomto prípade nebola použitá, a to pre jej neprimeranú prísnosť vzhľadom na okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'a, alebo nebola použitá z iného zákonom určeného dôvodu. Súd v týchto prípadoch mohol v zákonom ustanovenom rozsahu znížiť trest až pod dolnú hranicu trestnej sadzby trestu odňatia slobody, ustanovenú v osobitnej časti Trestného zákona, teda zníženie sa neodvíjalo od dolnej hranice trestnej sadzby určenej podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom, do 21. decembra 2012, časti prvej vety za bodkočiarkou. Súd teda mohol využiť celú časť sadzby pod asperačne zvýšenou spodnou hranicou a uložiť (s príslušným obmedzením) ešte aj nižší trest.“.

Sťažovateľ je toho názoru, že „došlo k pochybeniu, ak Krajský súd v Nitre len generálne konštatuje, že došlo k negovaniu asperačnej zásady aplikovaním mimoriadneho zníženia, nakoľko ani Krajský súd v Nitre a ani Okresný súd Nitra nespochybňujú odôvodnenosť aplikovania mimoriadneho zníženia trestu. Nezákonnosť aplikovania asperačnej zásady je vychádzajúc z Nálezu Ústavného súdu SR, sp. zn. PL. ÚS 106/2011-85 z 28. novembra 2012 nepochybná, avšak vzhľadom na dôvodnosť mimoriadneho zníženia trestu bolo potrebné, aby sa súd náležite vysporiadal s inštitútom mimoriadneho zníženia trestu v obnovenom konaní práve z dôvodu zmeny spodnej hranice do úvahy prichádzajúceho trestu odňatia slobody, a to z dolnej hranice 13 rokov 10 mesiacov a 20 dní na novú dolnú hranicu 10 rokov.“.

Sťažovateľ na základe prezentovanej argumentácie ústavný súd žiada, aby v jeho veci rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a na slobodu a bezpečnosť podľa

čl. 5 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tos 28/2015 z 31. marca 2015, predmetné uznesenie zrušil a vrátil vec krajskému súdu na nové konanie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania pred ústavným súdom je namietané porušenie základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tos/28/2015 z 31. marca 2015.

Sťažovateľ vidí porušenie svojich označených práv v zamietnutí ním uplatneného návrhu na povolenie obnovy konania napriek splneniu podmienok pre jej povolenie, kde proti konštatovaniu krajského súdu, že *„uloženie trestu v pôvodnom konaní sa neodvíjalo od dolnej hranice určenej podľa ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona“*, dôvodí: *„Je predsa logické, že pri mimoriadnom znížení trestu pod dolnú hranicu, je práve dolná*

hranica trestnej sadzby východiskovým bodom, od ktorého sa príslušný súd pri mimoriadnom znížení trestu odráža.“

Ústavný súd preskúmal uznesenie krajského súdu z 31. marca 2015, v ktorom tento súd skonštatoval správnosť záverov okresného súdu uvedených v jeho uznesení z 29. januára 2015.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na obsah stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 44/2013 z 26. novembra 2013 a špeciálne na tú jeho časť, ktorá bola podkladom pre zamietnutie návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania. Krajský súd zdôraznil, že v prípade sťažovateľa bola pri ukladaní trestu v pôvodnom konaní síce aplikovaná tzv. asperačná zásada, avšak súčasne s ňou aj mimoriadne zmierňovacie ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona, na základe ktorého bol sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody vo výmere deväť rokov a osem mesiacov, čo je trest pod dolnou hranicou trestnej sadzby ustanovenej v osobitnej časti Trestného zákona, a teda sa uloženie trestu v prípade sťažovateľa neodvíjalo od dolnej hranice určenej podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom pred 21. decembrom 2012. Krajský súd bol toho názoru, že protiústavná časť § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom pred 21. decembrom 2012 bola súčasným použitím ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona negovaná a jej aplikácia bola výlučne formálna. Krajský súd tak trest uložený sťažovateľovi v pôvodnom konaní nepovažoval za protiústavný.

Podľa § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde ak súd v trestnom konaní vydal na základe právneho predpisu, ktorý neskôr stratil účinnosť v zmysle čl. 125 ústavy, rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný, strata účinnosti takého právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia je dôvodom obnovy konania podľa ustanovení Trestného poriadku.

Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli same osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore

s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Krajský súd vo svojom rozhodnutí sťažovateľovi vysvetlil, že v pôvodnom konaní súd pri ukladaní trestu negoval neústavnú časť ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona využitím mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona, na základe aplikácie ktorého bola sekundárna úvaha súdu o primeranosti výšky uloženého trestu primárne regulovaná pôvodnou trestnou sadzbou, nie sprísneniu trestnou sadzbou v zmysle asperačnej zásady, keďže mimoriadne zníženie trestu sa neodvíjalo od asperáciou zvýšenej dolnej hranice, ale od pôvodnej dolnej hranice trestnej sadzby ustanovenej v osobitnej časti Trestného zákona.

Výklad ustanovenia § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 394 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý krajský súd, opierajúc sa o časť stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, v prípade sťažovateľ'a použil, podľa názoru ústavného súdu plne rešpektuje požiadavku materiálnej ochrany ústavnosti a nemožno ho označiť za arbitrárny alebo zjavne neodôvodnený. Naopak, v dôsledku opačného výkladu, ktorý prezentuje sťažovateľ vo svojej sťažnosti, by došlo k nadbytočnému, formálnemu a neúčelnému prehodnoteniu právoplatného rozhodnutia, ktoré de facto nebolo ústavne nesúladnou asperačnou zásadou zasiahnuté.

S ohľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľ'a pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. decembra 2015